

Seguretat i Desenvolupament: Pautes d'Anàlisi i d'Intervenció

Codi: 41714
Crèdits: 15

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313800 Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament	OT	0	1

Professor/a de contacte

Nom: Alessandro Demurtas

Correu electrònic: alessandro.demurtas@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Ana Ayuso Pozo

Carlos Daniel Martin Faus

Maria Claudia Jimenez Franco

Equip docent extern a la UAB

Andrea Costafreda

Laia Serra

Prerequisits

Es demanen els requisits d'entrada al màster. S'oferirà per part del coordinador bibliografia addicional per als alumnes que ho sol·licitin o que, a criteri del coordinador, necessitin ajudes complementàries.

Objectius

Els objectius són:

- Familiaritzar-se amb els enfocaments, les teories, els conceptes i els instruments pràctics dels estudis i la pràctica de la seguretat, el desenvolupament, la resolució de conflictes i la construcció de la pau.
- Aconseguir una comprensió profunda dels diversos conceptes, models teòrics i instruments metodològics i pràctics existents als camps d'estudi de la seguretat, la resolució de conflictes i el desenvolupament.

- Conèixer i ser capaç d'aplicar i avaluar críticament la teoria i la pràctica del desenvolupament humà, de la resolució de conflictes i de la seguretat humana.

- Adquirir els coneixements necessaris per elaborar propostes d'intervenció sobre els principals aspectes relacionats amb les polítiques i estratègies de seguretat, desenvolupament, construcció de pau i cooperació per al desenvolupament.

El mòdul pretén concretament que els alumnes es familiaritzin, coneguin i puguin fer servir:

(a) El marc general de la postguerra freda, quant a agenda, actors, conceptes, dinàmiques i instruments d'anàlisi i d'intervenció, a partir de la convergència de les agendes de seguretat i de desenvolupament.

(b) Els principals conceptes, enfocaments, polítiques, estratègies i instruments existents en el camp dels estudis de seguretat i d'anàlisi de conflictes i mètodes de resolució d'aquests, amb un èmfasi particular en la construcció de pau.

(c) Els principals conceptes, enfocaments, polítiques, estratègies i instruments existents en el camp dels estudis i la pràctica del desenvolupament i de la cooperació per al desenvolupament, així com en temes relacionats com el comerç, el medi ambient i els drets humans.

(d) Les principals eines i instruments d'intervenció usats en cooperació per al desenvolupament, l'anàlisi de conflictes, la prevenció de conductes violentes i la construcció de pau en general i en alguna regió particular.

Competències

- Analitzar, sintetitzar, organitzar i planificar projectes i treballs relacionats amb el seu àmbit d'estudi.
- Aplicar els instruments metodològics necessaris per a l'anàlisi sistemàtica i rigorosa de les relacions internacionals (observació, comparació, formulació d'hipòtesi, etc.), així com les eines d'intervenció (elaboració de polítiques i estratègies, la planificació, tècniques de negociació i mediació, etc.).
- Buscar informació en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar i contextualitzar un tema de recerca.
- Fer un diagnòstic de les problemàtiques de seguretat i de desenvolupament als països, regions i àmbits del sistema internacional proposats, i a partir d'aquest diagnòstic generar orientacions útils a la presa de decisions.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar, sintetitzar, organitzar i planificar projectes i treballs relacionats amb el seu àmbit d'estudi.
2. Buscar informació en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar i contextualitzar un tema de recerca.
3. Escriure informes, articles acadèmics o propostes d'intervenció sobre problemes concrets de seguretat i de desenvolupament.
4. Formular pautes d'intervenció en seguretat i desenvolupament, especialment en contextos de processos de pau i construcció de la pau, des de diferents perspectives teòriques.
5. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis

6. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
7. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit

Continguts

Mòdul 1. Marc conceptual i contextual: el marc de la postguerra freda, les agendes, els actors i els conceptes i instruments en seguretat i desenvolupament (sessions d'1 a 4)

Mòdul 2. L'agenda de seguretat i desenvolupament des de l'òptica de les relacions Nord-Sud (sessions de 5 a 8)

Mòdul 3. Pràctica sobre la teoria de la securització (sessió 9). Desenvolupament i sistema internacional de cooperació al desenvolupament i dret internacional dels drets humans: conceptes, enfocaments, polítiques i estratègies, instruments d'intervenció (sessions 10 a 16)

Mòdul 4. Instruments i polítiques d'intervenció en seguretat i desenvolupament: estratègies de seguretat, fer les paus, cooperació al desenvolupament i construcció de pau (sessions 17 a 19)

Metodologia

Cada classe es dedicarà preferentment a un tema específic, dins de cada bloc i tindrà unes lectures concretes a disposició de l'alumnat al Campus virtual.

S'oferirà un esquema per mòdul o sessió/sessions.

Es dedicarà com a mínim mitja hora de cada sessió al comentari dels textos, amb aportacions acordades i altres espontànies.

Només excepcionalment hi haurà dossiers en paper.

Tot el material estarà disponible al campus virtual.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases expositivas	75	3	1, 4, 5
Tipus: Supervisades			
Exposició oral de treballs, aprenentatge basat en problemes, realització d'activitats pràctiques	112	4,48	5, 6

Tipus: Autònomes

Lectura d'articles d'interés, elaboració de treballs, estudi personal 188 7,52 1, 2, 3

Avaluació

La nota, responsabilitat final del professor Demurtas, es compondrà de:

1. Assistència i participació a classe: 10%
2. Examen parcial sobre les lectures obligatòries del mòdul: 25%
3. Treball individual sobre la teoria de la securització: 25%
4. Examen final individual i presencial: 40% L'examen inclourà totes les lectures i temes tractats al curs.

Per poder aprovar l'assignatura, l'alumnat haurà de realitzar les tres proves obligatòries i treure una mitjana ponderada mínima de 5.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació	10%	0	0	1, 4, 6, 7
Examen final	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6
Examen parcial	25%	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 7
Treball sobre la teoria de la securització	25%	0	0	1, 2, 3, 5, 6

Bibliografia

El professorat posarà a disposició de l'alumnat la bibliografia obligatòria i recomanada al Campus Virtual.

Manuale generals

Peter Hough, *International Security Studies: Theory and Practice*, Routledge, 2020, II ed.

Barry Buzan, Ole Waever, Jaap de Wilde, *Security: A New Framework for Analysis*, Boulder, Lynne Rienner, 1998.

Johan Galtung, *Peace by peaceful means. Peace and Conflict, Development and Civilization*, Londres, Sage, 1996 (apartats I y II y Conclusions).

Rafael Grasa, *Cinquanta anys d'evolució de la investigació per a la pau. Tendències i propostes per observar, investigar i actuar*, Barcelona, Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans (Generalitat de Catalunya), 2010.

Textos sobre resolució de conflictes

The Arbinger Institute, *The Anatomy of Peace: Resolving the Heart of Conflict*, Paperback, 2022, IV ed.

Peter Wallensteen, *Understanding Conflict Resolution. War, Peace and the Global System*, Sage, 2002.

H. Miall, O. Ramsbotham, T. Woodhouse, *La resolución de conflictos. La prevención, gestión y transformación de conflictos letales*, Barcelona, Bellaterra/ICP, 2011

J. Baylis, J. Wart, E. Cohen, C. S. Gray, *Strategy in the Contemporary World. An Introduction to Strategic Studies*, Oxford, Oxford University Press, 2002.

M. Kaldor, *New & Old Wars. Organized Violence in a Global Era*, Londres, Polity Press, 1999.

A. Rapoport, *Peace, An Idea Whose Time Has Come*, Ann Arbor, University of Michigan Press, 1992

Textos sobre desenvolupament i cooperació per al desenvolupament

Kaul, I. (1999) "In search of a new paradigm of international development co-operation", *Development*, Vol, 42, nº 3.

López, G.A. y Molina de la Torre, I. (2000), *Introducción a la solidaridad internacional: La cooperación para el desarrollo*, Universidad de Valladolid, Valladolid.

Preston, P.W. (1997) *Development Theory. An Introduction*, Blackwell Publishers, Oxford pp.245-246.

Stewart, F. (1999), "Aid in the 21st century: Reconciling the real and the desirable", *Development*, Vol, 42, nº 3.

Textos centrats en enfocament de capacitats, empoderament, microfinances o gènere

Berger, I. (1989) "Giving Women Credit: the strengths and limitations of credit as a tool for alleviating poverty", *World Development*, 17(7), pp.1017-1032.

Crocker, D. (1995) "Functioning and Capability: the Foundations of Sen's and Nussbaum's Development Ethic, Part 2" a Nussbaum, N. i Glover, J. (eds.) *Women, Culture and Development. A study of human capabilities*, Oxford, Oxford University Press, pp.153-198.

Francis, E. (2000) *Rural Livelihoods and Gender*, mimeo, pp.110-111.

Goetz, A.M. i Sen Gupta, R. (1996) "Who Takes the Credit? Gender, Power, and Control over Loan Use in Rural Credit Programs in Bangladesh" a *World Development*, 24(1), pp.45-63.

Moser, C. O. (1994) *Gender, Planning and Development: Theory, Practice and Training*, Routledge, London, capítol 4, pp.55-79.

Sen, A.K. (1999) *Development as Freedom*, Oxford University Press, Oxford-New York.

Sen, A.K. (1995a) *Nuevo examen de la desigualdad*, Alianza Editorial, Madrid.

Sen, A.K. (1990a) "Development as Capability Expansion" a K. Griffin i Knoghts, J.(eds.) *Human Development and the International Strategy for the 1990s*, MacMillan, London.

Sen, A.K.(1990b),"Gender and cooperative conflicts" a Tinker, I. (ed.)*Persistent Inequalities. Women and World Development*.

Sen, A.K. (1990c), "Justicia: medios contra libertades", a Sen, A.K. (1998) *Bienestar, Justicia y mercado*, Paidós / ICE UAB, Barcelona.

Sen, A.K. (1985) "El bienestar, la condición de ser agente y la libertad. Conferencias 'Dewey' de 1984", a Sen, A.K. (1998) *Bienestar, Justicia y mercado*, Paidós / ICE UAB, Barcelona.

Programari

Calendari orientatiu de les classes, subjecte a modificacions

OCTUBRE

1. Alessandro Demurtas: introducció al curs, explicació de la guia docent, dels continguts i del sistema d'avaluació (classe de 3 hores)
2. Alessandro Demurtas (lectures 1)
3. Alessandro Demurtas (lectures 2)
4. Alessandro Demurtas (lectures 3)
5. Laia Serra
6. Laia Serra

NOVEMBRE

7. Laia Serra
8. Laia Serra
9. Alessandro Demurtas: examen parcial en classe (25% de la nota)
10. Rafael Grasa
11. Rafael Grasa
12. Rafael Grasa
13. Claudia Jiménez (Comerç mundial y OMC)
14. Barbara Díaz (Protecció internacional dels DDHH)

DESEMBRE

15. Alessandro Demurtas: classe pràctica sobre securització (25% de la nota)
16. Anna Ayuso
17. Anna Ayuso
18. Carlos Martín

GENER

19. Alessandro Demurtas
20. Examen final presencial: 40% de la nota